

Hírek, események

News, events

Magyarország ismét tagja az ENSZ (Egyesült Nemzetek Szervezete) Gazdasági és Szociális Tanácsa egyik funkcionális testületének, a Statisztikai Bizottságnak, mely a legfelsőbb döntéshozó szervként működik a nemzetközi statisztikai tevékenységek tekintetében; célja a statisztikai alapelvek, eljárások, módszerek világszintű összehangolása, nemzetközi standardok kialakítása és alkalmazásuk támogatása, valamint a statisztikai rendszerek fejlesztésének elősegítése az ENSZ tagállamaiban, elsősorban a kevésbé fejlett országokban. Ezek mellett ellátja a pandémiás helyzet kezelésével kapcsolatos statisztikai kihívások, törekvések és újszerű megoldások összegyűjtésének, megosztásának feladatát is. Magyarországot a testületben – fontos szerepet vállalva ezzel – a KSH (Központi Statisztikai Hivatal) képviseli. Korábbi, 2012 és 2015 közötti tagságunk időszakában az ENSZ Közgyűlése hazánk előterjesztésére foglalta határozatba a hivatalos statisztika alapelveit tartalmazó normagyűjteményt, és a Bizottság elnöki tisztét *Vukovich Gabriella*, a KSH elnöke töltötte be.

Az ENSZ Statisztikai Bizottságának égisze alatt került sor 2020. október 19-e és 21-e között a szervezet Adatvilágfórumára, valamint 2020. október 20-án a Statisztikai Világnap megemlékezéseire világszerte (idén először a virtuális térben). Az Adatvilágfórum szervezésében kulcsszerepe volt Magyarországnak; a Programbizottságot a KSH elnöke vezette.

A V4 főstatisztikusainak ülése. Csehország, Lengyelország, Magyarország és

Szlovákia nemzeti statisztikai hivatalainak elnökei 2020. október 15-én videokonferencia keretében vitatták meg az együttműködésük lengyel elnökség idejére tervezett programját. Ez több szakmai műhelymunkát irányoz elő, és egyebek mellett a következőknek ad prioritást: a jövedelem, a fogyasztás, illetve a vágyon számbavételének, mikro- és makroszintű megközelítésének összehangolása, valamint a határokon átnyúló folyamatok (elsősorban a külkereskedelem, a termelési láncok és a nemzetközi vállalkozások tevékenységének) statisztikája. A négy hivatal 2021 tavaszára egy, a V4-országokat bemutató közös kiadvány publikálását is tervezi.

Az ENSZ 2020. október 19-e és 21-e között, a virtuális térben rendezte meg harmadik Adatvilágfórumát, hogy kielégítse a legújabb adatmegoldások iránti szakmai igényeket, valamint elősegítse a közös gondolkodást a Fenntartható Fejlődés 2030-ig szóló Programjának támogatása, illetve a Covid-19-járvány nyomán követése és megfékezése érdekében. A rendezvény fő célja a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos együttműködés ösztönzése volt a kormányok, a tudományos élet, a szakmai testületek, a térinformatikai közösség, a nemzetközi ügynökségek, a magánszektor, a civil társadalom, a média és egyéb szervezetek szakmai csoportjai között. Az idei ülés résztvevői október 12-étől előzetesen rögzített tematikus szekcióbeszélgetéseket, a rendezvény idején pedig élő közvetítéseket láthattak.

Az ENSZ első, 2017-es Adatvilágfórumának Dél-Afrika, míg a másodiknak az

Egyesült Arab Emírségek adott otthont 2018-ban. A negyedik ülésre a tervek szerint 2021. október 3-tól 6-ig kerül sor Svájcban.

Harmadik alkalommal rendezték meg a Statisztikai Világnapot. A kezdeményezést azzal a céllal hívta életre az ENSZ Statisztikai Bizottsága, hogy ráirányítsa a figyelmet a statisztika fokozott jelentőségére. A világnapot öt évente, október 20-án tartják. Első alkalommal 2010-ben emlékeztek meg ily módon az adatok fontosságáról, 2015-ben pedig már több mint 130 ország és regionális szervezet csatlakozott a kezdeményezéshez.

A 2020. évi Statisztikai Világnap jelmondata „Megbízható adatokkal kötjük össze a világot” volt, amelynek üzenete a következő: a statisztikai szervezetek elkötelezettek amellett, hogy hiteles és összehasonlítható információkkal támogassák a felhasználókat, és biztonságos feltételek biztosításával, az adatvédelmi szempontokat is figyelembe véve segítsék világszerte adatszolgáltatóikat. A hivatalos statisztikával foglalkozók tevékenységük során tiszteletben tartják az ENSZ Hivatalos Statisztikai Alapelveit, ezáltal megbízható adatokkal kötik össze a világot. A jelmondatnak a Covid-19-járványhelyzet tükrében különleges jelentősége van, ugyanis a pandémia gazdasági és társadalmi hatásainak mérésében új, előremutató megoldások bevezetésére volt szükség.

A KSH a hivatalos statisztika modernizációjában élen járó szervezetként gyorsan és agilisan reagál a napjainkban folyamatosan növekvő „adatéhségre”: a koronavírus által teremtett helyzetben szinte hetek alatt vont be új adatforrásokat, vezetett be új adatgyűjtési módokat és adatfeldolgozási technikákat. Így például web scraping technikákat alkalmaz az árak megfigyelésére és az ahhoz kapcsolódó adatgyűjtésre, már a közúti kamerák adatait is felhasználja a gépjárműforgalom változásának nyomon követésére, a kiskereskedelmi forga-

lom minél pontosabb becsléséhez pedig közvetlenül a Nemzeti Adó- és Vámhivaltól veszi át az online pénztárgépek adatállományait. A honlapján elérhető „Heti monitort” és „Koronavírus dossziét” ugyancsak a döntéshozók és a társadalom megnövekedett adatigénye hívta életre.

„A koronavírus-járvány és a statisztika” címmel rendezett online konferenciát a KSH az MST-vel (Magyar Statisztikai Társaság) együtt 2020. október 20-án, a Statisztikai Világnap alkalmából. *Rózsa Dávidnak*, a Magyar Statisztikai Társaság elnökének leveletől elnökletével tartott ülésen a következő előadások hangzottak el: 1. *Hogyan tovább?* – A hivatalos statisztika fejlesztési irányai a járvány előtt és a járvány után (*Vukovich Gabriella*, a KSH elnöke); 2. Statisztikai mutatószámok és következtetések – egy járvány nyomán követése (*Ferenci Tamás*, az Óbudai Egyetem habilitált egyetemi docense); 3. Egy teszt miért nem teszt? Bayes tétele és a járványtesztelés (*Lantos Gábor*, a Neumann János Egyetem címzetes egyetemi tanára, a „Statisztika egyszerűen” című blog szerkesztője); 4. A koronavírus-járvány hatása a (felső)oktatásra. Adatok és tapasztalatok (*Kovács Péter*, a Szegedi Tudományegyetem egyetemi docense, az MST alelnöke); 5. Hivatalos statisztika a Covid-19-járvány elleni védekezés szolgálatában (*Mag Kornélia*, a KSH Architektúrális Szolgáltatások Igazgatóságát irányító elnökhelyettes); 6. Járványhelyzet és információs láz (*Freid Mónika*, a KSH Tájékoztatási Igazgatóságát irányító elnökhelyettes); 7. Új adatforrások, új módszerek a világjárvány idején (*Kincses Áron*, a KSH Szakstatisztikai Igazgatóságát irányító elnökhelyettes).

A KSH Podcast ötödik, 2020. október 20-i adásában *Vukovich Gabriellát*, a KSH elnökét a statisztika múlt- és jelenbeli kihívásairól, a jövő fejlődési irányairól, a koronavírus

által módosított adatgyűjtési folyamatról kérdezte *Bognár Gergely*, a hivatal szóvivője. Az adásban többek között olyan témákról esett szó, mint a statisztika közérthetővé tétele, a „békeidők legnagyobb hadművelete” (a népszámlálás), a 2020. évi Statisztikai Világnap, valamint a hivatal „információmenedzseri” és prognosztizálásban betöltendő szerepe. Az adás a <https://anchor.fm/ksh-podcast/episodes/KSH-Podcast-5--rsz-Beszlgets-a-KSH-elnlkvel-el8qov> oldalon érhető el.

Kinevezés. *Kincses Áron*, a KSH Szakstatisztikai Igazgatóságát irányító elnökhelyettes 2020. október 1-i hatállyal *Kocsis Tibort* nevezte ki az Általános gazdaságstatisztikai főosztály Gazdaságszerkezeti statisztikák osztálya osztályvezetőjének.

A Magyar Közgazdasági Társaság 2020. szeptember 24-én és 25-én, az online térben rendezte meg az 58. Közgazdász-vándorgyűlést. A két nap alatt 32 előadó – köztük *Matolcsy György* jegybankelnök és *Varga Mihály* pénzügyminiszter – osztotta meg gondolatait a nézőkkel. Az élő közvetítések mellett 15 szekcióban több mint 80 szakember vett részt az előzetesen rögzített panelbeszélésekben. A tematikus szekciók többsége a pandémia gazdasági hatásaival foglalkozott, különböző szempontokat és szakterületeket vizsgálva. Az előadások és a panelbeszélések videófelvevételei elérhetők a társaság honlapján (https://kozgazdasz-vandorgyules.blog.hu/2020/07/21/58_kozgazdasz-vandorgyules_plenaris_program és <https://kozgazdasz-vandorgyules.blog.hu/tags/szekciovideok>).

A KSH ismét meghirdette a „STAT WARS UNI” elnevezésű statisztikai verse-

nyét BSc-hallgatók részére. A hivatal és partnerintézményeinek célja, hogy a statisztikai jártasság fontosságát népszerűsítse a felsőoktatásban tanuló diákok körében. A többfordulós versenyre, amelyen a hallgatók az adatfeldolgozás és -megjelenítés terén mérhetik össze tudásukat, 2020. október 15-ig jelentkezhetnek a csapatok.

A KSH 2020. október 13-án online térstatisztikai konferenciát szervezett, amelynek fő témája a területi, térstatisztikai módszerek gyakorlati használata volt. A rendezvényen a következő előadások hangzottak el: 1. A területi egyenlőtlenségi mutatók és a területi autokorreláció használati lehetőségei a területi kutatásban (*Fekete-Fábián Zsófia*); 2. A lakótelepi lakásarak alakulása Budapesten – Összefüggések és eltérések térképeken (*Bene Mónika*); 3. A városon belüli lokáció felhasználása a lakásár-statisztikában (*Mónus Gergely*); 4. Shift-share analízis és „rokonai” a társadalomföldrajzi vizsgálatokban (*Tóth Géza*).

Sikeresen védte meg Spéder Zsolt, a KSH Népeségtudományi Kutatóintézet igazgatója, a *Statisztikai Szemle* Szerkesztőbizottságának tagja az MTA doktora címre benyújtott, „A hazai termékenységi magatartás nemzetközi összehasonlításban” című értekezését 2020 szeptemberében. A bírálók a kiváló doktori disszertáció mellett a szakember több évtizedes aktív és alkotó kutatói munkásságát is méltatták. A doktori fokozat odaítélésének folyamata szigorú eljárásrendet követ, amely a közelmúltban zárult le azzal, hogy a huszonkét tagot számláló MTA Doktori Tanácsa meghozta a pozitív döntést.

**A Nemzetközi Statisztikai Intézet (International Statistical Institute – ISI)
fontosabb konferenciaajánlatai**

(A teljes ajánlatlista megtalálható a <http://isi.cbs.nl/calendar.htm> honlapon.)

Sungai Long, Malajzia. 2020. november 23–24. Az IMT-GT (Indonézia-Malajzia-Thaiföld Növekedési Háromszög) 16. Nemzetközi konferenciája a matematikáról, a statisztikáról és azok alkalmazásairól. (*The 16th IMT-GT [Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle] International Conference on Mathematics, Statistics and Their Applications.*)

E-mail: icmsa2020@utar.edu.my
Honlap: icmsa2020.event.utar.edu.my

Online rendezvény. 2020. november 23–26. Az IASC-LARS (Nemzetközi Számítógépes Statisztikai Szövetség Latin-amerikai Regionális Szekciójának) számítógépes statisztikai és adattudományi webinárium. (*IASC-LARS [Latin American Regional Section of the International Association for Statistical Computing] Webinar on Computational Statistics and Data Science.*)

E-mail: lasc.lars.iasc@gmail.com
Honlap: <https://iasc-isi.org/events/iasc-lars-webinar-on-computational-statistics-and-data-science/>

Online rendezvény. 2020. december 28–30. „Nemzetközi virtuális konferencia a fejlett üzlet- és iparstatisztikai technikákról” – a Nemzetközi Üzlet- és Iparstatisztikai Társaság regionális konferenciája összekötte a Cochini Tudományos és Technológiai Egyetem Statisztikai Tanszékének 25 éves jubileumi évfordulójára rendezett ünnepi üléssel. (*International Virtual Conference on Advanced Statistical Techniques in Business and Industry* – regional conference of the International Society for Business and Industrial Statistics in conjunction with the Silver Jubilee Anniversary of the Department of Statistics, Cochin University of Science and Technology.)

Honlap: <http://www.isbis-isi.org/>

Online rendezvény. 2021. február 17–19. Az Amerikai Statisztikai Társaság virtuális konferenciája a statisztika gyakorlatáról. (*American Statistical Association Conference on Statistical Practice.*)

Honlap: <https://ww2.amstat.org/meetings/csp/2021/>